

2024年「伊勢」と日本スタディプログラム 最終レポート

伊勢-芭蕉もいた場所

日本語には「伊勢へ七度熊野へ三度」という有名なことわざがあります。これは、伊勢神宮や熊野三社へたびたび参ることと信仰心があつことという意味があります。長年にわたって、多くの巡礼者が神を崇拝するために伊勢市を訪れてきました。それゆえ、よく知られた日本の俳諧師も伊勢を訪問したことは驚くべきことではないです。芭蕉は生涯6度伊勢を訪れたといわれています。

伊勢は長い歴史を持つ美しいところです。「伊勢」と日本スタディプログラムに参加したおかげで、日本文化では特に重要な神道について学ぶことができました。歴史、文学、伝統的な行事、伊勢言葉などの授業は、自分の知識を広げるまたとない機会でした。特にフィールドスタディが楽しかったと思います。先生たちとともに、数多くの神社、寺、博物館を訪れました。そして、和歌山県にも行って、熊野古道を辿りながら熊野本宮大社、熊野那智大社、熊野速玉大社という熊野三山を参拝しました。これらの場所には古代の雰囲気漂い、私の心に響きました。皇學館大学の先生たち、どんな質問にも丁寧に答えていただき、大変感謝しています。プログラム中、特別参拝できて巫女神楽を見ることができたので、忘れられない経験であることは間違いないです。

授業に加え、伊勢和紙を作る工場にも行きました。和紙は独特で、ポーランドでも人気があるので、どのように作られているのか見ることができてとても嬉しかったです。さらに、茶道にも参加しました。お茶の愛好家として、このワークショップは特に興味をそそるものでした。茶道では和菓子が振る舞われることが多いが、伊勢市民交流会で自分自身で作る体験もできました。

上に挙げた芭蕉は、伊勢旅行の思い出を『奥の細道』という作品に記しました。これまでは日本の現代詩を中心に研究してきたが、授業のおかげで古典詩にも興味を持つようになってきました。芭蕉はある俳諧で次のように詠んでいます。

「尊さに皆おしあひぬ御遷宮」

俳諧師は、1300年にわたり繰り返されてきた式年遷宮というお祭りを取り上げました。このお祭りの間、伊勢市民は新しい神殿を建てるために団結します。こうして、皇學館大学や伊勢市が、さまざまな国からの学生たちのために、このような素晴らしいプログラムを企画できるのは当然のことなのです。「伊勢」と日本スタディプログラムに参加させていただき、心から感謝しています。伊勢市は初めてでしたが、あと6回は来たいと思います。私が得た知識を他の人に伝えられるよう、全力を尽くしていきたいと思います。

エイヤ！

Ise –miejsce, w którym był również Bashō

W języku japońskim istnieje znane przysłowie: „siedem razy do Ise, trzy razy do Kumano”. Wyrażenie to oznacza częste udawanie się do Ise jingu i Trzech Świątyń Kumano oraz żarliwą pobożność. Na przestrzeni lat wielu pielgrzymów przybywało do Ise, by oddać cześć bóstwom (*kami*). Nie dziwi zatem fakt, że znany japoński poeta również odwiedził to miejsce. Uznaję się, że w ciągu swojego życia Bashō był w Ise sześć razy. Ise to piękna miejscowość długą historią. Dzięki możliwości wzięcia udziału w „Ise and Japan study Program” mogłam dowiedzieć się więcej o *shintō*, które jest niezwykle ważne dla japońskiej kultury. Zajęcia z historii, literatury, tradycyjnych świąt oraz dialektu Ise były wyjątkową okazją do poszerzenia wiedzy. Szczególnie upodobałam sobie zajęcia w terenie. Wspólnie z wykładowcami odwiedziliśmy mnóstwo świątyni i różnych muzeów. Udaliśmy się również do prefektury Wakayama, gdzie podążając dawnym szlakiem Kumano odwiedziliśmy m.in. Trzy Wielkie Świątynie Kumano (Kumano Sanzan): Kumano Hongū Taisha, Kumano Nachi Taisha i Kumano Hayatama Taisha. Te miejsca emanują starożytną atmosferą, która poruszyła moje serce. Jestem niezwykle wdzięczna wykładowcom Uniwersytetu Kōgakkan za ich zaangażowanie i uprzejme odpowiadanie na każde pytanie. Podczas programu mogłam wziąć udział w ceremonii w świątyni i obejrzeć taniec kaguraw wykonaniu kapłanki miko. Jest to doświadczenie, którego nigdy nie zapomnę.

Oprócz zajęć udaliśmy się również do fabryki, w której wytwarza się japoński papier Ise. Japoński papier jest wyjątkowy i cieszy się popularnością również w Polsce, więc jestem bardzo szczęśliwa, że mogłam zobaczyć, jak się go wytwarza. Ponadto wzięliśmy udział w ceremonii parzenia herbaty. Jako miłośniczka herbaty te warsztaty wzbudziły we mnie szczególną ciekawość. Przy ceremonii herbacianej często podaje się japońskie słodczyki (*wagashi*), które również mogliśmy spróbować sami zrobić na spotkaniu z mieszkańcami miasta Ise.

Wspomniany przez mnie wyżej poeta opisał swoje wspomnienia z podróży do Ise w dziele pt. *Oku no hosomichi*. Dotychczas moje badania skupiały się wokół współczesnej poezji japońskiej, jednak dzięki zajęciom zaczęłam interesować się również klasyczną poezją. Bashō w jednym z swoich wierszy *haikai* napisał:

Ku boskości

Wszyscy się przepychają

To jest *senjū*

Poeta odwołuje się do festiwalu *shikinen senjū* (wybudowanie nowej świątyni i przeniesienie świętych przedmiotów ze starej do nowej świątyni), który powtarzany jest od 1300 lat. Podczas tego święta mieszkańcy Ise jednoczą siły, by wybudować nową świątynię. Oczywiście jest zatem, że Uniwersytet Kōgakkan, jak i miasto Ise, są w stanie zorganizować taki wspaniały program dla studentów z różnych państw. Jestem wdzięczna, że mogłam wziąć w nim udział. To był mój pierwszy raz w Ise, ale mam nadzieję, że powrócę tu jeszcze sześć razy. A na ten moment dam z siebie wszystko, by przekazać zdobytą wiedzę innym.

Eiya!